

სტრატეგიული ინიციატივა „ერთი სარტყელი ერთი გზა“, საქართველოში ტურიზმის განვითარების კონტექსტში

დალი სეხნიაშვილი
სტუ პროფესორი

STRATEGIC INITIATIVE “ONE BELT - ONE ROAD” IN THE CONTEXT OF THE DEVELOPMENT OF TOURISM IN GEORGIA

Dali Sekhniashvili,
GTU Professor

RESUME

China’s initiative “One Belt - One Road” is an innovative method of cooperation between different countries. This model of economic cooperation will effect on the political stability and security of the participant countries and on the development of all sectors of economy, including the tourism industry. The initiative pay special attention to five priorities: deepening political relations, development of road links, providing continuous trading, strengthening the sphere of money circulation and promoting mutual understanding among the peoples. All these priorities are essentially related to tourism industry too.

The article analyzes how China’s initiative “One Belt - One Road” priorities will effect on the development of tourism industry in different countries and especially on the development of the Georgia’s tourism sector.

Keywords: China’s Strategic Initiative, Tourism in Georgia, “One Belt - One Road”, Silk Road, Economic Cooperation.

* * * *

ჩინეთის ინიციატივა „ერთი სარტყელი - ერთი გზა“ ფართომასშტაბიანი ეკონომიკური თანამშრომლობის იდეა და დივერსიფიცირებული, გრძელვადიანი და სისტემური პროექტია, რომელიც მჭიდროდ არის დაკავშირებული ჩინეთისა და აზრეშუმის გზაზე მდებარე ქვეყნების განვითარებასთან. ეკონომიკური თანამშრომლობის ეს მოდელი გავლენას მოახდენს მასში მონაწილე ქვეყნების პოლიტიკურ სტაბილურობასა და უსაფრთხოებაზე, აგრეთვე, ეკონომიკის ყველა დარგის, მათ შორის ტურიზმის განვითარებაზეც.

„აზრეშუმის გზის“ ეკონომიკური სარტყელი თანამშრომლობის სრულიად ახალი და ინოვაციური მეთოდია. მის ფარგლებში განსაკუთრებული ყურადღება ხუთ პრიორიტეტს ექცევა და ყოველი მათგანი არსებითად არის დაკავშირებული ტურიზმის სფეროსთან: პოლიტიკური ურთიერთობების გაღრმავება, საგზაო კავშირების განვითარება, უწყვეტი გაჭრობის უზრუნველყოფა, ფულის მიმოქცევის

სფეროს გაძლიერება და ხალხების ურთიერთგაგების ხელშეწყობა.

ჩვენ შევეცდებით, ტურიზმის სფეროს განვითარების პერსპექტივიდან შევაფასოთ ეს პრიორიტეტები. პირველ მათგანია პოლიტიკური კოორდინაცია, რაც არა მარტო ამ კონკრეტული პროექტის განხორციელების მნიშვნელოვანი გარანტი, არამედ ეკონომიკის ყველა დარგის და განსაკუთრებით, ტურიზმის განვითარების საფუძველია. ჩინეთმა და აზრეშუმის გზის ქვეყნებმა უნდა გააძლიერონ მთავრობათაშორისი თანამშრომლობა, აქტიურად შეუწყონ ხელი ურთიერთობებს, თავისუფლად გაცვალონ ინფორმაცია ეკონომიკური განვითარების სტრატეგიების შესახებ, კონსულტაციების გზით, ერთობლივად გადაჭრან პრობლემები და ხელი შეუწყონ ფართომასშტაბიანი პროექტების განხორციელებისათვის ხელსაყრელი პოლიტიკური გარემოს შექმნას.

მეორე, პროექტის სასიცოცხლო და პრიორიტეტული მიმართულება ინფრასტრუქტურის ურთიერთდაკავშირებაა. იგი მოიცავს არა მარტო საერთაშორისო გზების მშენებლობას, არამედ წვერ სახელმწიფოებს შორის ინფრასტრუქტურული ობიექტების და ტექნიკური სტანდარტების სისტემების შექმნასთან დაკავშირებული საქმიანობის კოორდინაციასაც. გარდა ამისა, ეტაპობრივად შეიქმნება აღმოსავლეთის, დასავლეთისა და სამხრეთ აზიის დამაკავშირებელი სატრანსპორტო ქსელი, რაც უზრუნველყოფს ქვეყნებს შორის როგორც ეკონომიკურ განვითარებას, აგრეთვე, ტურისტების სწრაფ და მოხერხებულ გადაადგილებას სხვადასხვა ქვეყანასა და ლოკაციაზე. ამჟამად, ჩინეთი ცენტრალური აზიის ქვეყნებთან ინფრასტრუქტურის მშენებლობაზე კონცენტრირებული და ეს არის არა მარტო სარკინიგზო, საავტომობილო, საჰაერო და სანყლოსნო ხაზების მშენებლობა, არამედ ენერგო რესურსების ტრანსპორტირებისთვის საჭირო მილსადენი ქსელის მშენებლობაც.

აზიის განვითარების ბანკის ექსპერტები პროგნოზირებენ, რომ 2020 წლისთვის ინფრასტრუქტურის მშენებლობისთვის საჭირო იქნება 8 ტრილიონზე მეტი ინვესტიცია. ჩინეთი და ცენტრალური აზიის ქვეყნები აქტიურ ზომებს ახორციელებენ იმისთვის, რომ გაუმჯობესდეს მიმდებარე ქვეყნების ეკონომიკის დონე, მყარი საფუძველი შეექმნას სამომავლო თანამშრომლობას და ადამიანების აქტიურ დაახლოებას ერთმანეთთან, რაც აგრეთვე, უაღრესად მნიშვნელოვანია ტურიზმის ინდუსტრიის განვითარებისთვის.

მესამე, უწყვეტი ვაჭრობის უზრუნველყოფა ნიშნავს ღრმა საინვესტიციო და სავაჭრო თანამშრომლობას. სტატისტიკის მიხედვით, დაახლოებით 4.4 მილიარდი ადამიანი ცხოვრობს „ერთი სარტყელი - ერთი გზა“ გასწვრივ და ამ ტერიტორიების მასშტაბი და ბაზრის პოტენციალი უნიკალურია. ამასთან დაკავშირებით, მხარეები ერთობლივად მიიღებენ ისეთ ზომებს, როგორცაა: სავაჭრო სატარიფო ბარიერების აღმოფხვრა, საბაჟო და საინვესტიციო პროცედურების გამარტივება, რეგიონული ვაჭრობის სიჩქარისა და ხარისხის გაზრდა და თავისუფალი ვაჭრობის ზონების შექმნით დაინტერესებულ ქვეყნებთან და რეგიონებთან მოლაპარაკებების ხელშეწყობა. ცნობილია, რომ ქვეყნებს შორის სავაჭრო ურთიერთობების გაღრმავება ხელს უწყობს როგორც ხარისხიანი პროდუქტების შეთავაზებას და უფრო მრავალფეროვან არჩევანს ტურისტებისთვის, აგრეთვე, ტურიზმის სხვადასხვა სახის განვითარებას როგორცაა: საქმიანი ტურიზმი, MICE ტურიზმი და სხვ.

რაც შეეხება საინვესტიციო სფეროს, პროექტის ფარგლებში გაძლიერდება საინვესტიციო თანამშრომლობა სხვადასხვა სფეროში, კერძოდ: სოფლის მეურნეობა, ენერჯეტიკა, ახალი სამრეწველო სექტორები, ტურიზმი. ჩინეთის მხარე მიესალმება ჩინეთის ეკონომიკაში უცხოური კომპანიების ინვესტიციებს, რაც ხელს შეუწყობს ეკონომიკური პროგრესის მიღწევას და ერთობლივი სარგებლის და შემოსავალის მიღებას.

მეოთხე, კაპიტალის თავისუფალი გადაადგილება ითვლება პროექტების განხორციელების ძალიან მნიშვნელოვან საყრდენად. აქედან გამომდინარე, პროექტი ფინანსებისა და მონეტარული პოლიტიკის სფეროში შექმნის სავალუტო სტაბილურობის, ფინანსური ინვესტიციების და საკრედიტო რეიტინგის სისტემებს, რაც პირდაპირ კავშირშია მყარი ტურისტული ნაკადების არსებობასთან, რადგან ფინანსური შესაძლებლობების არსებობა და ფინანსური სტაბილურობა დიდი სტიმულია ტურიზმის სფეროს განვითარებისთვის.

მეხუთე პრიორიტეტი კი ერების დაახლოება და ურთიერთგაგებაა, რაც არის როგორც მიზეზი, აგრეთვე, შედეგი ტურიზმის სფეროს განვითარების. ჩინური ანდაზა ამბობს, რომ „ურთიერთობები ქვეყნებს შორის დამოკიდებულია ხალხთა სიახლოვეზე“. ერებს შორის მეგობრული გაცვლები უფრო მყარ საფუძველს ქმნის როგორც საზოგადოებრივი აზრის ჩამოყალიბებისთვის, ისე სოციალურ საფუძველს ქმნის რეგიონული თანამშრომლობის განვითარებისთვის, ხშირი კონტაქტებისთვის.

შესაბამისად, გაგრძელდება ჰუმანიტარული თანამშრომლობა, კულტურული და სამეცნიერო კონტაქტები, გაფართოვდება პერსონალის გაცვლა და ტურიზმის, მედიის, საგანმანათლებლო სფეროში თანამშრომლობა. ამჟამად ჩინეთს ყოველწლიურად 10,000 სახელმწიფო სტიპენდია აქვს გამოყოფილი

აბრეშუმის გზის ქვეყნების სტუდენტებისთვის.

მრავალმხრივი ჰუმანიტარული თანამშრომლობა იმავდროულად ეხება ტურისტულ, ჯანდაცვის, მეცნიერებისა და ტექნოლოგიების სფეროებს და ასევე მოიცავს საკანონმდებლო ორგანოების, წამყვანი პარტიებისა და პოლიტიკური ორგანიზაციების ურთიერთქმედებას.

ცხადია, რომ ახალი აბრეშუმის გზაზე მდებარე ქვეყნების განვითარების დონე და მოდელები, პოლიტიკური და ეკონომიკური სისტემა, რელიგია და კულტურა განსხვავებულია და, შესაბამისად, პოლიტიკური, ეკონომიკური, კულტურული და ტურისტული კონტაქტების გაღრმავება არის აუცილებელი წინაპირობა ეფექტური თანამშრომლობისათვის. ჩინელები ამბობენ, რომ სავაჭრო ბარიერების მოხსნა არის მთავარი მიზანი, კომუნიკაციის განვითარება არის საფუძველი, საფინანსო სფერო - გარანტია, ხოლო ადამიანთა შორის ურთიერთობები კი ფესვებია ამ პროექტის.

სტრატეგიული ინიციატივა „ერთი სარტყელი - ერთი გზა“ საშუალებას მისცემს მასში მონაწილე ქვეყნების ეკონომიკის ეტაპობრივ განვითარებას და ხელს შეუწყობს საერთაშორისო და რეგიონულ თანამშრომლობას.

იდეოლოგიური შინაარსის თვალსაზრისით კი, ამ პროექტის ერთობლივი განხორციელებას ექნება უაღრესად დიდი მნიშვნელობა როგორც ჩინეთისთვის, ისე სხვა სახელმწიფოებისთვის.

პირველი, „ერთი სარტყელი - ერთი გზა“ ქმნის რა ურთიერთობების ახალ მოდელს, ჩინეთს განიხილავს როგორც ღია სტრუქტურას, უზრუნველყოფს თავად ჩინეთის რეგიონების განვითარებას.

მეორე, ინიციატივა „ერთი სარტყელი - ერთი გზა“ ქმნის ურთიერთსარგებლიანობის მოდელს, ხელს უწყობს აბრეშუმის გზის გასწვრივ მდებარე ქვეყნების სწრაფ განვითარებას.

მესამე, კონცეფცია „ერთი სარტყელი - ერთი გზა“ აძლიერებს ყოვლისმომცველ და მრავალრიცხოვან სავაჭრო ურთიერთობებს, აფართოებს ქვეყნებს შორის კულტურულ კონტაქტებს და კავშირებს, უზრუნველყოფს რეგიონულ უსაფრთხოებასა და სტაბილურობას და ქმნის ახალ მსოფლიო წესრიგს.

ამ ფონზე საქართველოსთვის მნიშვნელოვანია აქტიური ჩართულობა აღნიშნულ პროექტში და ყველა დარგისთვის, განსაკუთრებით კი, ტურიზმის სფეროს განვითარებისთვის ახალი შესაძლებლობების მაქსიმალურად გამოყენება. ქართულმა მხარემ ჩინეთთან თავისუფალი ვაჭრობის შესახებ ხელშეკრულებაზე მოლაპარაკების პროცესში უპრეცედენტო შეთანხმებას მიაღწია. კერძოდ, ქართული ტურისტული სააგენტოები და ტურ-ოპერატორები, რომლებიც ერთობლივ სანარმოს დაარეგისტრირებენ პეკინში, შანხაისა და ტიანძინის საპილოტე თავისუფალ სავაჭრო ზონებში, შეძლებენ ჩინეთის ყველა პროვინციიდან ტურისტების გაყვანას არა

მხოლოდ საქართველოში, არამედ სხვა ქვეყნებშიც. იმედის მომცემია სტატისტიკური მონაცემებიც, რომელთა მიხედვით, 2018 წელს ჩინეთიდან საქართველოში 2017 წელთან შედარებით საერთაშორისო ვიზიტების რაოდენობა 75.2%-ით გაიზარდა.

2019 წლის იანვარ-თებერვალში ჩინეთიდან საქართველოში 60.2%-ით მეტი საერთაშორისო ვიზიტი შედგა გასული წლის ანალოგიურ პერიოდთან შედარებით.

ჩინეთიდან ტურისტების მოზიდვის მიზნით, ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს ტურიზმის ეროვნული ადმინისტრაცია ორწლიანი სამოქმედო გეგმაზე მუშაობს. ვფიქრობთ, რომ „ერთი სარტყელი - ერთი გზა“ როგორც ჩინეთის, ისე საქართველოს გარდაუვალი ისტორიული არჩევანია, რომელიც საზოგადოების განვითარების მოთხოვნებს აკმაყოფილებს. ამ კონცეფციის შემოთავაზებისას ჩინეთმა სრულყოფილად და ღრმად განიხილა და გაითვალისწინა თანამედროვე სამყაროში არსებული ზოგადი ნარატივი, აგრეთვე, მსოფლიოში, და კერძოდ, ევრაზიაში არსებული სიტუაცია. ინიციატივის „ერთი სარტყელი - ერთი გზის“ ერთობლივი განხორციელება თანამედროვე სამყაროს განვითარებას, აზიისა და ევროპის ქვეყნებს შორის უახლოესი კონტაქტების დამყარებას და მსოფლიოში მშვიდობიანი განვითარების ხელშეწყობას ემსახურება, რაც საქართველოსთვის უნი-

კალური შესაძლებლობაა ამ პროცესებში ჩართვის და პოლიტიკური, ეკონომიკური და სოციალური მდგომარეობის გაუმჯობესებისთვის.

ბამოყენებული ლიტერატურა

1. პაპავა ვლ., „ერთი სარტყელი - ერთი გზის ინიციატივა“ და საქართველო, საქართველოს სტრატეგიისა და საერთაშორისო ურთიერთობათა კვლევის ფონდი, 2017;
2. Papava V. “A Eurasian or a European Future for Post-Soviet Georgia’s, Economic Development: Which is better?” Archives of Business Research, 2017. 5(1): 159-170, www.scholarpublishing.org/index.php/ABR/article/view/2651/1554;
3. Silagadze A., Zubiashvili T. “Parameters of the European Union and the Post-Soviet Georgia’s Economy.” International Journal of Multidisciplinary Thought, 2015. 5(3): 441-447;
4. L. Shen, Xi Jinping’s ‘One Belt, One Road’ strategy is showing the way to a new world order. <https://www.scmp.com/comment/insight-opinion/article/2054143/xi-jinpings-one-belt-one-road-strategy-showing-way-new-world>;
5. Guiguo Wang, The Belt and Road Initiative in quest for a dispute resolution mechanism, journal “Asia Pacific Law Review”, Jun 2017.